

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Mučeniška dežela.

S tem, ka so bolševiki zasedli Vilno, je drugo Polsko narodno svetišče prišlo v roke tistim sovražnikom cerkve, ki so zednim sovražniki polskega naroda i ga mučijo do krvi. Mi si niti predstaviti ne moremo, s kakšov gorečnostjo so se obračali Polaki k Mariji „kraljici Polke“. Ednok na konci svetovne bojne 1914—1918. so bolševiki premagali Vilno, a verniki, zavpujajo na Marijino pomoč, so bili bolševikov hitro rešeni. I zdaj prihajajo bolševiške čete drugič v sveto mesto. Pred 20 leti neso žalili Marijine podobe, zdaj bodo inai postopali žnjov, zato Marijina podoba, zvana „Ostra-Brama“ žalije. Vnoga leta je vsaki podigno kranščak, ki je šo skoz zahodni vrat v mesto Vilno pred čudodelnov Marijinov podobov, štera je bila nad vrati i kde so kapucini pred njov služili vsaki den sv. mešo. Tudi nemški vojaki so isto naredili pred 20 leti, kajti služili so v krščanskem šeregi. Dnesden je vse inai. Vojska srpov i klepačov ne časti Marije, ta je prišla samo zato, da ruši.

Tak se čuje, da čudodelna podoba v Čenstohovi ne poškodivana. V svetovnoj bojni so si šteli v čast vsi, katoličani i protestanti, če so jo smeli pozdraviti, ka je neizmerno razveselilo bele brate (pavlince) na „Jasnoj gori“, kde stoji Marijina romarska cerkev. Celo casar Viljem je obiskao romarsko mesto i svoje ime zapisao v knigo obiskovalcov. Po večeraj so v šeregaj romali vojaki v cerkev, da poslušajo Marijine pesmi, štere so Polaki tam spevali. Vsi so bili genjeni nad vsebinov teh pesmi. Poslušali so duge kitice teh pesmi, štere so kazale na neskončno nadaljevanje trpljenja, štero je moglo prenašati polsko ljudstvo. Ki dnes hodijo v Čenstovo, naj majo isto razumevanje, naj drži v istom čustvi kak nekda, prijatelje i sovražnike. Ve nega vzvišenejšega i svetejšega, kak pri skupnoj Materi vseh nas se zbirati v lubezni. Sovraštvo i bojna naj zgineeta izpred njenih nog.

Celi svet enoglasno priznava, da se je polski narod junaske borio. Sočutje do toga boja je povsod tem vekše, kem žalostnejši je té. Polski narod se v splošnom pomeni dnesden imenuje za mučeniški narod. Vnogi, ki to priznavajo, pa niti ne pomislijo v kakšoj meri je polski narod vreden te časti. Vera i narodnost sta pri Polakih tesno povezana. Izvzemši enoga dela španske kniževnosti nega v Evropi tak krščanske kniževnosti, kak je polska. S toga sledi, da polski narod čuti v sebi posebno pozvanje, najpre, da polski narod v svojoj zgodovini mora šče ednok pretrpeti usodo Zvečiarovo. Smrtne rane, štere so prizadane tomi narodi, se prisopodablajo Kristušovim ranam. Čeprav cveti toga mišljenja neso vsikdar zdravi, a so vendar izraz i svedočanstvo, da polski narod zna mirno trpeti. Če mislimo tudi na vdor bolševikov v toj zadnoj bojni, spoznamo nevolu, kakše te narod še nikdar ne trpo, telika vnožina polskih žen i polske dece se nikdar ne spoklala, kak ravno v tom boji. I ravno zato bomo dimo osvedočeni, da bo te vnogo trpeči narod zajemao tolažbo s Kristušovoga trpljenja i z obraza žalostne Matere bože.

Kakša koli bo usoda te dežele, žrtve Polke ne bo zaman. Te narod si je spravo nesmrtno slavo, kda je 1920. l. preprečo vdor bolševikov v Evropo. Če Polaki te ne bi proti stali, niden človek ne bi mogeo trditi, kde bi zdaj bile meje brezbožne ruske države. Druga nesmrtna slava Polakov je v tom, da so oni

Paderewski tolaži svoje ljudstvo.

Svetovnoznan i umetnik i bivši predsednik polske republike je s sledečimi rečmi tolaž svoj nesrečen polski narod:

„V svetovno zgodovinskem hipi, v šterom polski narod polaga svodočanstvo svojega junastva, šteromi ne primere, ga pozdravljam jaz s krvavečim srcem za njegovo držanje, zavupajoč na Boga i njegovo pravičnost. Pred licom vseh omikanih narodov se odkriva obraz Polke kak nevtepena žrtve divjega i brutalnoga nasilja, od šteroga je križani. Grmenje topov, muveče eksplozije bomb, štere so se zmetale od sovražnih letal na naša cvetoča mesta i mirne

vesnice, nas opominajo na tope vdarce mučilnoga orodja, šteri so se čuli pred dvejezero letina Golgoti. Krv nedužnih žrtve v potokaj teče, kak negda krv našega Gospoda za rešenje sveta. Zaistino, naj celi svet reši, naj reši krščanstvo, kulturo, civilizacijo, slobodščino človeštva, svojo osebnostno vrednost i čast, je Polka sprejela njej prisiljeno bojno... Polka se je prostovolno žrtvivala i spuni ešče ednok edno duhovno poslanstvo, da je branik proti podivjanosti. Štera šče svet podjarmiti. Den zmage je lejko bliži, ali daleč, samo Bog zna za njega, a vstajenje Polke bo prišlo.“

Idajstvo nad krščanstvom.

Po štrtoj delitvi Polke so predri bolševiki do vrat Varšave. Kak grozoviti vdarec za krščanstvo i tiste, ki spadajo v pokrajine, štere je zasela brezverska Rusija. Prežalostna slika za katoličanstvo. Pod bolševike je prišlo 10 škofij z 10.532.000 verniki. V tej pokrajini je 300 dekanatov, 5.300 cerkvi i kapel, 6.300 svetnih i redovnih duhovnikov i 8.000 bratov i sester v

razni družbaj. I gda se je to idajstvo nad katoličanstvom izvršilo, nazluk nenapadalnog pogodbi, štera je obstojala med Polskov i Rusijov, so se ešče slovesnosti vršile. Sramotno idajstvo — keliko podivjanosti i keliko potokov krvi je ešče potrebno, da se to živoče krščanstvo pogasi — zaistino šatan je lahko veseli z delom svojih privrčencov.

Govor predsednika francoske vlade Daladiera na Hitlerov mirovni predlog.

8. oktobra je meo predsednik francoske vlade Daladier sledeči govor:

„Bojna je. Sam z vami istoga mnjenja. Naravno i razumno je, da ste zdaj z vladov složni gledoč sredstev i načel mednarodne politike. Želo sam dnes gučati, čeravno v zraki brnijo bombniki i na morji podmornice vničavlejo slobodno trgovino.

Anglija i Francija sta gospodara Oceana. Iz zgodovine pa znate, da zmaga tisti, ki ma morje. Anglija je čuječa i je poslala v Francijo svoje armade, krepke sinove, samo mladino i dovršeni material v orožji. Na vzhodi se je začnola nemška bojna, prej da Anglija Francije v toj bojni ne podpira. S štuki i armadov je Anglija to laž ovrгла. V našem mednarodnom življenji smo prenesli že hujšo sovražno propagando. Pred nekaj tedni se je šef komunistov predstavljao javnosti kak največšega domoluba, da ne omalovažuvao mirovni naporov svoje vlade. Komaj pa so se Sovjeti na Polskom doteknoli Nemčije, je te jakobinec obrno peroti. Vsaki zna, da s tistimi, ki so tak grdo prelomili reč, nemremo meti prijateljskoga posla.

V skupnoj usodi i pod obličov, da ščemo zmagati i vzdržati tudi to preizkušnjo, smo združeni z Anglijov. Da bomo ostali slobodni kak smo, da bomo vredni poščuvanja i da bomo mogli držati dano reč, da bomo nosili zahodno kulturo kak do segamoa — zato naši prapor i ves trūd. Niti Francija, niti Anglija nista želeli dati toj bojni značaj kakše ideološke križarske bojne, tudi nista prežetivi od kakšega hrepenenja po moči ali oblasti, ščeta se samo braniti ar Nemčija šče Evropo podvrči svojoj nadoblasti.

Nemška propaganda pravi, da je zdaj šlo za Gdansk, za ko-

ridor, za nemške manjšine i da je Nemčija zato pogazila Polko, ar je štela služiti miri. Toda ta pripoved je že duga. Za Austrijov je prišla Českoslovaška, za Českoslovaškov Polka. Po toj poti bi tudi Francija i vsa Europa mogle kda spadniti v najstrašnejše robstvo. Zato nemškoga mira nemoremo sprejeti, ar je samo mir nasilne nadoblasti.

Hitlerov govor v državnem zbori moramo razmeti tak: Polsko mam. Zadovoljen sam. Stavimo vojsko. Priredimo konferenco, da potrdimo moja zavojavanja i dosegnemo mir.

Po priključitvi Austrije je Nemčija pravila: vzela sam Austrijo, neščem nikaj več. Nekaj mesecov sledkar je Hitler odtrgao od Českoslovaške Sudete. I znova je pravo: neščem nikaj več. Za nekaj tednov je spadnola Českoslovaška i po nekaj dnevih je Hitler pravo v nemškem državnem zbori: neščem nikaj več. I dnes guči ravno tak.

Vsikdar sam želo i si šče želem iskrenoga sodelovanja i lojalnoga razmerja med narodi, sam pa najodločnej proti diktati sile. Prijali smo za orožje i gane bomo odložili, dokeč ne dosegnemo takše varnosti, v šteroj ne bo nikših sumničenj, nikših groženj, nikšega trpljenja. Kakša varnost bi bila to, če što sme zrel i kulturni narod odpihniti z karte Europe? I če je nazluk svojoj danoj reči vničo življenje slobodnoga naroda, pa naj ostane nekaštigani? Kak naj se zmenša oboroževanje, če na drugoj strani samo neprestano delajo novo orožje, če mislijo samo na oborožitev. Mi pa ščemo stalen, trajen mir, ki bo segao do žensk, dece, ki bo dao veselje do življenja i zavupanje v medsebojnost narodov. Zato pa je potrebno najpre odložiti misao na silo, potrebno je opustiti grožnje.

mišljenji družji s slobodščinov sinov božih. Žrtve je čista i velika, a takši bodo tudi sadovi. Polsko ljudstvo ne bo zgubilo svoje vere, vupanja za narodno vstajenje ne, štero zajimle iz pobožne vere. Polsko ljudstvo bo tak dugo jočič prosilo Marijo Čenstohovsko i Ostrabramsko, dokeč se ga ne smili nebeska Kralica i dokeč znova ne postane slavna Kralica ponovlene Polke.

Vitežko, krščansko polsko ljudstvo je šlo v boj za slobodščino, štero v svojem verskom

Če ščemo dosegniti istinsko trajen mir, potem moremo pač razmeti, da se varnost ne more naslanjati na nikoj drugo, kak na medsebojnost, kde so postavljeni būri proti vsem nasakuvanjem. Trbe razmeti, da je mino čas strahovanja i nekaštiganoga vničavanja.

Nemčija je že previdla, da nasilna osvajanja ne prinesejo sreče. Bojno je mogla začniti s kartami za mleko, za krüh, za cukar, za obleko i šče za druge potrebščine. Nas Francoze je strah takših razmer. Ne bojimo pa se nikših groženj. Francozi gučimo dnes isto reč, kak smo jo vsikdar. Borimo se i se bomo šče borili, da dosegnemo končni mir i istinsko varnost.

Pred vojaki so vsa ta pitanja razgrnjena v vsoj javnosti. Nemški vojak je na fronti, francoski tudi.

Nemški vojak si misli: Beč i Austrija sta v žalosti. Praga i Českoslovaška, Varšava i Polka — povsod vlada žalost, nemir je po vsoj Evropi. Vdarili i vničili smo narode, ki so meli isto pravico do življenja kak Nemci. Sivar, ki jo zastopam, ne pravična.

Francoski vojak pa si misli: tu sam na fronti, da branim svojo domovino, da jo obvarjem tiste žalostne usode, v štero je spadnola milijon žensk i dece, da vničim grožnje s strahovanjem Europe i našega naroda — zastopam pravično stvar.

I misli našega vojaka so misli vsega francoskoga naroda i nevklonlive francoske vlade. I vlada pri svojem vsakdnešnjem deli se bo pokazala, da je vredna zavupanja, ki jo v njo polagajo vsi sinovi naše domovi.

Škofijski odbor za novo bogoslovnico v Mariboru.

Vsak Lavantinec daruj enkrat v letu vsaj en dinar v „Sklad za novo bogoslovnicu!“ Kdor daruje en temeljni kamen za bogoslovnicu, t. j. din 1000, se vpiše v „Zlato knjigo“ kot ustanovnik nove bogoslovnice. Darovalci polovičnih (din 500) ter četrtinskih (din 250) temeljnih kamnov se vpišejo med dobrotnike nove bogoslovnice. Za žive in rajne dobrotnike se daruje vsak teden ena sv. maša.

Izseljencom v Franciji.

Kda potujete v domovino, Vas košta karta od Pariza do Rakeka nekaj prek 600 frankov; s sebov mate nositi največ 500 frankov. Podrobna navodila za potovanje vam da Izseljensko Odposlanstvo, 3 rue Goethe, Paris. Pošta ide najhitrej, če pišete navadno karto.

Anglija odklanja Hitlerov mirovni predlog.

Okt. 12. je Chamberlain, angleški ministerski predsednik v dugšem govori odklonil Hitlerov mirovni predlog. Omeno je, da je Anglija pred bojom z drugimi državami i sv. Očom predlagala mir, a Hitler je vse zavrno, on je šteo Polko pogaziti. Nemškoj reči se te čas ne more verovati, dokeč Nemci z djanji ne pokažejo, ka ščejo mir. Ki so svoje slovesno dane reči telikokrat požrli i telikim narodom z nasilstvom vzeli slobodščino, tistim se ne more vervati brez djanj. Te naj pokažejo Nemci. Ar oni od toga ne gučijo, kak bi popravili Polakom včinjeno krivico. Zato de se boj dale vršo, dokeč ne pride zmaga i po njej pravičen mir.

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Letna naročnina v državi 30 Din., mesečno 2-50 Din., v inozemstvu 72 Din., mesečno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na skupni naslov pri širitelaj v državi je letna naročnina 24 Din., mesečna 2 Din. — Plačati se mora naprej. Stev. položnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din. i tak niže. Poslano med tekstom vsake reč 2 D. mali oglasi do 10 reči 5 Din. više vsake reč 1-50 Din.

Nedela

po Risalaj dvajseta i prva.

Tisti čas pravo je Jezus vuenikom svojim priliko eto: Prispodobno je kralstvo nebesko kralji, ki je število račun činiti s svojimi slugami. I gda bi začel račun činiti, postavljeni je pred njega eden, šteri je dužen bio njemu deset jezer talentomov. Gda bi pa ne meo, odket bi plačao, zapovedao ga je gospod odati, i ženo njegovo, i sini, i vsa, ka je meo, ino plačati. Doli spadnovši pa on sluga, molo se je njemu, govoreči: mej potrpjenje z menom, i vsa ti plačam. Smilivo se je pa Gospod nad onim slugom, odpustio ga je, i dug njemu je engedivao. Vō idoci pa on sluga, najšeo je ednoga s svoji službenitvarišev, ki je dužen bio njemu sto sodov: i zgrabivši davio ga je govoreči: plačaj, ka si dužen. I doli spadnovši te službeni tvariš njegov, proso ga je govoreči: potrpjenje mej z menom i vsa ti plačam. On je pa nej šteo; nego je šeo i vrgo je njega v temnico, dokeč bi dug plačao. Videvši pa njegovi službeni tvarišje, štera so se dogodila, jako so se razsrdili, i idoci pripovedavali so gospodni svojem i vsa, štera so vcinjena. Teda je prizvao njega gospod njegov, i veli njemu: sluga nečamuren, ves dug sam ti odpustio, da si me proso. Nešli se je trbelo zato i tebi smilivati nad tvojim službenim tvarišom, kak sam se i jaz nad teboj smilivao? I razsrdivši se gospod njegov, dao ga je mučilcom, dokeč bi ves dug plačao. Tak i Oča moj nebeski včini vam, či ne odpustito vsaki brati svojem i srca vašega. (Mat. 18, 23 - 35.)

Nebesko kralstvo je spodobno kralji. Sin boži je modrost, je pravičnost, je istina i je tūdi kralstvo vseh tistih, v šterih dūši vladajo pravica z drugimi jakosti. Nebesko kralstvo je postalo slično kralji, gda je Kristuš na sebe vzeo meso i se tak združio s človečim rodom.

Hlapci toga krala so vsi lūdje, ar so vsi stvorjeni, da Boga častijo i so sprejeli od njega naravno postavu. Obračun dela krao, gda pride povračat vsakemu po njegovih delih. Odgovor bomo davali od vsega svojega življenja i prišli bomo vsi pred Kristušovo sodbo.

Gda je Gospod začeo računati, so njemu prignali dužnika, ki je bio dužen desetjezero talentov. Grozno velika šuma, štere dužnik nemre povrnati. Dosta njemu je bilo dano pa je on zapravo sredstva, s šterimi bi si naj iskao dobiček.

Da je desetjezero talentov dužen, nas spomina na desetere zapovedi, proti šterim se je nesrečnež dostakrat pregrešio.

Človek more s svojov volov včiniti greh, a vstati iz greha z lastnimi močmi nemre. Zato je Gospod zapovedao, naj se oda vsa družina, on, žena i deca. Gospod je odao slaboga hlapca, to pomeni, da pravična sodba boža prepusti grešnika slabim strāstem i ga takrekoč oda hūdomi dūhi pa s grehom. Odzdaj te grešnik služi samo slabom nagnenji. Odani je grešnik z ženov vred. Grešnikova žena pomeni poželivost, z štere se rodi greh, grešna dela pa so deca grešnika i poželivosti. Odzdaj naprej vsi, tūdi deca služijo samo hūdomi. Gospod je dao svoje naročilo, ne zato, kak da ne bi meo smilenja, nego v neskončnoj lūbezni, ar z groznjov šče hlapca prestrašiti, da se skesa i prosi pomiloščenje. Pa resan! Grešnik je proso: „Potrpi z menom!“ Grešnik prosi samo odmor, kratko čakanje, Gospod pa njemu da dosta več, kak je proso: da njemu prostost pa njemu odpusti vse grehe! Gospod je že prle znao, ka misli včiniti, a je vendar šteo,

Krščeniki, hodimo vu sveti boj!

Zdaj se sila pekla vrgla na Kristušovo vero i cerkev, postavimo se na noge proti njej. Opravljamo za zmago našega najlūbnjega Božega Zveličara vero i Cerkev skoz štiri leta vsaki den kakšo pobožnost, združeno z popunov treznostjov i stanovskov čistostjov. Pobožnost križne poti opravljamo če le moremo vsaki den, ali kaj drugo zmolimo, bodlmo čisti i trezni pa Srce našega Zveličara potolažimo za blodnosti sveta, sebé posvetimo, sveti spravimo mir, Kristušovoj veri i Cerkvi pa slobodno. Ne štiri dni, niti štiri mesece, nego štiri leta naj trpi ta pobožnost, ka se potere največši boži sovražnik, boljševizem.

Družba sv. Rafaela

za varstvo izseljencev Slov. Krajine v Črensovcih naznanja:

Škafar Jožefa ženo z G. Bistrice naznanili izselj. odposlanstvu v Parizi, da jo poišče gor i spravi k deci domo.

Za v Franciji ponesrečenoga Črnko Štefana odškodnino pisali v Pariz. Odposlanstvo nam odgovorilo, da rešava to zadevo.

Za Mesarič Franca i tovariše iz Sr. Bistrice se zavzeli v Parizi, v Zagrebi i v D. Lendavi, da so dobili že do rok svoje že pred leti zaslužene i ne izplačane peneze.

Za Mesarič Oršo i Žitjek Verono v Düsseldorfu intervenirali, šterivi sta na deli obetežali v Nemčiji, da prideta domo na gospodarove stroške.

Da se Rantaša Marije obleka i penez pošle domo starišam v Mostje, smo se zavzeli pri odposlanstvu v Düsseldorfu. Ravno tū zaprosili, da Rezonja Anton dobi pri svojem bivšem gospodarju zasluženo plačo.

Istotū se zavzeli za vse naše delavce v Nemčiji, da morejo vedno pošilati domo svoje zaslužene peneze.

Naj Belec Alojz pri težkom deli dobi zboljšano plačo, smo se zavzeli za njega na odposlanstvu v Düsseldorfu.

Izseljensko poslanstvo v Düsseldorfu se je oprosilo, naj opomene Beer Jožefa, palera, da

napravi red v svojoj partiji, posebno zavolo slaboga oponašanja dve deklin.

Za Dravec Pavlo v Kulhrede, da se njej plača v red postavi.

Terezijo Rous naj pošle domo francosko odposlanstvo, šteroj davajo brezvestni nesramneži nekša omamliva sredstva, da jo morejo zlorablati.

Pavel Jožef iz Gančan naj pomore odposlanstvo v Nemčiji, ar more po nedelaj delati, če ne dela, ne dobi hrane i dugo nikše plače ne dobo.

Novak Gabriel i Katlica iz Bjelovara prosita v nevoli podporo. Zaposili jima od kr. banske uprave.

Dvajseti zahval smo poslali gospodarom v Banat, Bačko i Baranjo za gostolūbnost, z šterov so sprejeli izseljenskoga duhovnika, g. Škafara.

Iz Düsseldorfa javla odposlanstvo, da se pošlejo delavke domo, če do se slabo oponašale, da Belec po zakoni ne more menjati mesta i da so se vse pritožbe družbe izročile na pristojno mesto.

Iz Pariza javla odposlanstvo, da Škafar Ana iz G. Bistrice ne more domo, zavolo slaboga zdravja i ka nema penez, pa šče znati, kje so njena deca. (Dale.)

Ka pravi Hitler.

Na seji „zimске pomoči“ je Hitler govorio odločno, da se ne boji dugoga boja. Med drugim je pravilo: Bomo vse doprinesli, da našo skupnost okrepi mo etak ali ovak. Iz toga velikoga boja bo zraslo novo lūdstvo, še močnejša skupnost. I to naj bo odgovor tistim bedakom, ki z hūdobnimi nameni mislijo, da bi mogli Nemčijo vrči na tla. Borili se bomo do zadnjih posledic.

Vilno dobila Litva.

Litva je postala ruski protektorat, i dovolila, da se naseli na njej boljševiška vojska. Za zgubleno slobodno so njoj Rusi vrnoli Vilno, mesto z 200 jezero prebivalci i okolico z 400 jezeri prebivalci. Ka to pomeni, če slobode ne.

Nezadovolstvo z nemškov politikov.

Nemški admiral Raeder je odstopo, ar ne odobrava nemške zveze z Rusijom, po šteroj je Nemčija zgubila ves vpliv na Baltiki. Raederov odstop ne bio sprejet. Ravnotak se ne vidi sūhoozemskoj vojski, da ma skupne meje z boljševiki i zgraža se celo oča narodnoga socializma, Rosenberg.

Novi mirovni predlog.

Na prošnjo nemške vlade niti Mussolini, niti Roosevelt, niti vladarje Holandije i Belgije neso šteli sprejeti posredovanja, da izročijo Francuzom i Angležom Hitlerov mirovni predlog. Zato nameni Hitler staviti novi mirovni predlog.

Jugoslavija pomirila Rumunijo i Madjarsko.

Naša vlada se je obrnola na konci septembra najprle na romansko, potem na madjarsko vlado, naj se bližata miri i demobilizirata. Obe vlade sta hvaležno sprejeli naše vlade posredovanje i se meje čistijo od vojske.

Nemci se selijo.

Iz baltskih držav se že selijo Nemci. Selili se bodo tūdi z Rusije, pogajanja so že dokončana. Vršijo se pa šče pogajanja za preselitev Nemcov z Podonavja i Balkana. Te Nemce bi naselili na Češkom i Polskom. — Gda se to preseljavanje izvrši, se gotovo zapre našim lūdem meja v Nemčijo, ne bodo te potrebivala njihovoga dela. Nastane pri nas pitanje notrašnje kolonizacije.

Boji na morji.

Angleške ladje so dolstrelile tri nemške bombnike i potopile edno nemško podmornico. Nemci trdijo, da so dve ladji zadeli. Nato odgovarja angleška admiraliteta, da je že „sita nemških trditiv.“

Trije mosti na reni v zrak pušćeni.

Francozi so tri moste prek Rene, to je pri Wintesdorfu, Breisachi i Neubergi v zrak pušćili.

Boj na morji.

V Severnom morji je 8 vūr trpela bitka, v šteroj so nemški bombniki napadnoli angleške vojne ladje. Nemško poročilo pravi, da so edno angleško ladjo, štera je nosila letala, potopili nemški piloti i te najbolje hraber je dobo odlikovanje železni križec. Nemci so gospodarje severnoga morja. — Na to poročilo odgovarjajo angleški vojni krogi, da ladja „Arck Royal“, štero bi Nemci potopili, izda vozi, bomba je spadnola pred njo i samo vodeni curki so se sipali na njo, ne pa ogenj. Svedok je američanski pomorski ataše, ki je te večerjao na ladji. V keliko pa Nemci neso gospodarje Severnoga morja, najbolje svedoči to, da Angleži vsako ladjo preiščejo na tom morji i ka so se celo tri polske ladje zbile skoz nemških ladj i prišle k Angleškim ladjam. Te so „Grom“, „Blisk“ i „Galeb“. Polske ladje so tūdi potopile pri Heli dve nemškivi ladji, edno poškodovale i 7 nemških letal dolstrelile.

Finska se proti postavlja.

Rusija je povabila Finsko, da se pride v Moskvo pogajat. Ta je poslala svojega poslanika iz Stockholma v Moskvo i se na vse štiri brani, da bi se vdala kak baltске države. Rusija je spravila stojezero vojsko na finsko mejo.

Siegfriedova trdnjava fotografirana.

Angleži so fotografirali vse nemške trdnjave. Letala so 30 metrov nad zemlov letala i vsa srečno prišla nazaj v Anglijo. Nemci ne so mogli vloviti nienoga Francoza, ki bi njim mogo kaj ovaditi.

Ukrajinski kat nadškof zaprt.

Boljševiki so v Lvovi v Galiciji zaprli 80 letnoga nadškofa Szeptickija. V svetovnoj bojni pred 20 leti je tūdi bio voznik, te so njemu tej divjaki tūdi roko potrli.

Finska se brani zveze z Sovjetskov Rusijom.

Finsko odposlanstvo se je vrnilo z Moskve, pogodba ne sklenjena nikša. Nemčija je ne štela v Rusiji intervenirati za Finsko, v Berlin dospelo finsko poslanstvo ne bilo sprejeto tū ni pri Hitleri, ni pri Ribbentropi.

Matija Balažic:

Na križopotji življenja.

Nato sta se ločila. Šla sta po cesti vsakši na svoj kraj. Njeva živenske poti se razhajajo. Se tevi dve poti šče gda srečata ...?

Prle, kak je sela na koleslin, je obinola svojo mater, da so obe polijale skuze.

„Ne pozabi na nas, Lizika! Pozabi na to, ka si hūdoga mogla prestati. Pridi kem prle domo, vsakši den pa noč te čakamo.“

„Da ne čujem pá kaj slaboga od tebe,“ njoj je šče zbrundao oča na pot. „Pa nam piši!“

Nato se je zgeno koleslin i zavino na cesto. Ešče ednok se je zglednola na svoj dom i s pogledom obinola hižo, sadovnjak, cerkev, farof, domačo ves, dokeč ne drevje zakrilo zadnje hiže. Vse to, ka je bilo tesno povezano z njenov mladostjov, se je zdaj trgalo. Bo šče gda vidila kraje svoje mladosti? Bog zna ... Potopila se bo v svet i samo lepi spomini njoj bodo znali sladiti bridke dneve.

Ves, štera jo je tak krivično preganjala pa obsojala, je ostala daleč za drevjom. Mogoče njoj bo tūjina pravičnejša. A edno se njoj je živo zarisalo v dūšo, ka njoj nikaj ne bo moglo zabrisati: Boga nosi v svojoj dūši i lepe pesmi, štere si bo spevala v hladnoj tūjini, pa bridkolepe spomine.

Ne dugo za tem se je tūdi Janček poslovo od doma. Stopo je v bogoslovje. Znao je, da se bo s tem najlepše oddužio svojimi oči pa mater i za vse trpljenje, pritrgavanje pa nemirne, neprespene noči. Znao je, da jima to trdo življenje polaga trde reči na vūsta, štere pa v istini pri-

hajajo iz lūbečega srca, skritoga globoko pod trdov skorjov vsakdenešnjosti. Oči pa materi ne mogeo napraviti vekšega veselja. Bila sta zaistino veselila. Ka zato, če so se oči prignola pleča, posrebrili vlasovje i razrahlozo zdravje od skrbi. Ka zato, če so se materi izsūšile oči, postarao obraz od trdoga dela od noči do noči, samo da se je njeni sin napoto na pot, na šteroj so se srečale materine pa očine žele z želanmi njūvoga sina.

Prle kak je šd, je stopo tūdi k plivanoši. „Ne bom z rečmi olepšavao, ar si si zebrao po svojoj pameti pot, ki je ne lehka. Želem samo to, da vse svoje sile vprežeš v to, da postaneš ednok dober dūhovnik na hasek našemi lūstvi, štero je potrebno dosta razmevanja. Samo batrivo stopaj po toj poti naprej!“ njemu je pravo plivanoš za slovo. Te reči so Jančeka vodile kak zvezde na toj poti.

Za mesec dni je Janček poslao v pismi prvo sliko iz bogoslovja. Nekam v dalečino gleda njegov pogled, i njegov obraz je na rahi zasenčen z milobov pa tužnostjov.

„Kak njemu dobro pristojba beli koler,“ se je zedinila v tom rodbina, gda so gledali sliko. Stari Senček je pravio:

„Li se mi Bog dá včakati to, ka sam si tak dugo želo. Zdaj že nam več ne zbegne. Bo že nešče vido, kak bo veseli stari Senček!“

Strina pa je dognala: „Globoke oči ma, štere vidijo v dūšo človeki.“

Vabilo na občni zbor Rafaelove družbe za Slovensko Krajino.

Dragi izseljenci! Vsi, ki se mučite eše v tujini i ki ste se vrnili že z nje, vzemite na znanje, da se 24. oktobra, v torek, na god sv. Rafaela nadangela, služni za vas vse žive i tudi v tujini vmrle izseljence sveta meša v Črensovcih ob 9. vórl. Zednim se služni ta meša za naše izseljenske duhovnike i vse žive i pokojne kotrige družbe sv. Rafaela. Z mešov združen bo govor na vas. Te den je god sv. Rafaela nadangela, komi v varstvo so zročni vsi naši izseljenci. Po sv. meši je spravišče v Našem Domi za izseljence. Pozivate se, da se spravišča punoštevno vdeležite. Na njem bodo razpravljali od vaših zadev, izseljenci, vaš izseljenski duhovnik v Franciji, g. Camplin. Sv. mešo do služili g. dekan Jerič, predgali pa g. župnik Halas.

Po spravišču je sprejem novih članov v Rafaelovo družbo. Letna članarina znaša samo 10 Din. Po sprejemi članov obdržijo pristopivši člani občni zbor, šteroga dnevni red je sledeči: 1) poročilo predsednika, 2) tajnika, 3) blagajnika, 4) zvolitev novoga odbora, 5) ustanovitev podružnic 6) slučajnosti.

Vsi dozdajšnji člani vableni.

Pod varstvom sv. Rafaela pridite, dragi izseljenci, k toj božoj službi, da se zahvalite za vnoge doblene dobrôte i da zagori vu vas lubezen do Boga, do doma i da obinete z pristopom svojim svojo Rafaelovo družbo.

ODBOR.

Glasi iz Slovenske Krajine.

Bogato naročnino v zneski 100 frankov nam je poslala že na prišestno leto iz Francije Trojok Katarina. To je poslala iz zahvalnosti, da so jo njej naši listi v tujini v veliko tolažbo. — Bog povrni!

Na podporo Novin so darovali Husar Franc, Martjanci, iz Francije 16 din, Horvat Etkla, Zagreb 52 din, Vrečić Nikola, Zagreb 3-75 din, Bokan Alojz, D. Slaveči, iz Nemčije 3 din, Drvarič Kristina, iz Francije 11-75 din. — Bog povrni!

Beltinci. Sin našega gredara na veleposestvi, g. Fujsa, Martin, je dobo učiteljsko službo s svojov ženov pri Sv. Andraši v Slov. goricaj. Čestitamo!

Naši listi v tujini. Naši naročniki nam z veseljem naznanjajo iz tujine, da radostno sprejemajo naše liste, a pripominjajo, da poznej. Iz Portugalske nam pišejo naši, da istotak liste kesnej dobivajo, a ovak se tam še ne pozna posledica boja. Vsi se nam zdaj še posebno zahvaljujejo za naše liste, ki so njim edina tolažba v tujini.

Auto do smrti povozi pijanca v M. Soboti. Fujs Anton, sofer iz M. Sobote, je dne 6. okt. t. l. okoli 8 vure večer, pelao z Sobote na osebno automobil, last Hradil Jožefa iz Sobote, trgovskega pomočnika Flegar Franca, njegovo ženo i dva drugiva v Lendavo. Kda je imenovan Fujs Anton privoz do sredine kat. pokopališča v Soboti, sta istoga začela stavlati na cesti gim-

nazijca Dolenc Franc ino Košar Danilo, šteriva sta opazila, da leži na cesti eden moški v pijanem stanju i šteroga nesta mogla spraviti z ceste. Sofer Fujs Anton pa automobila ne taki ustavo, ar je mislo, da ide za kakšo šalo, pa je samo zmenšao brzino i vozo naprej. Pri tom pa zadeo na tleh ležečega moškega z branimlom automobilom, ga vlekeo 4 metre še naprej po cesti i samo na to stavo automobil. Nato so ugotovili, da je bio te moški Puhar Jožef, posestnik iz Tešanovec, šteri je bio na obiski pri svojoj hčerki v Rakičani i šteri se je v pijanom stanju vračao z potačem proti domi pa med potijov spadno s potača i obležao na cesti. Sofer je nato taki pripelao poškodovanca v bolnico v Soboti, kje je na drugi den popoldne vmro.

Plemenski sejem v Beltincih. V sredo, dne 25. oktobra 1939. se vrši plemenski sejem bikov z dokazanim rodovniškim pokolenjem na sejmišči v Beltincih. Lepi biki v starosti 12 do 22 mesecov naj se priženejo najkasnej do 8 vure na sejmišče, da jih bo mogla komisija pravčasno oceniti. Slabih bikov naj se ne goni, ar se tem v smisli odloka kralj. banske uprave ne bo mogla priznati nikša dogonska nagrada. V ostalom pa valajo za te sejm isti predpisi, kak so bili do zdaj navadni. Za vsa nadalna pojasnila se je obrniti na pristojne kmetijske referente, na tajništvo Zveze i na posamezna rodovniška društva.

Mladini Slov. Krajine. V zadnjem časi se prinasa v našoj lepoj Slov. Krajini, širijo društva iz fabrike liberalcov. Dobro vidimo vsi, da se med temi društvi nahajajo največji sovražniki krščanstva, komunisti. Draga mladina, bodi pametna i takšim društvom pokaži hrbet. Takše društvo, štero v nedelo i svetke prireja razna hlapčeska dela, na pr. kosi, ženja, ne sme meti mesta v našoj vesi. Pisec toga članka sam pred leti vodo takše društvo i to prvo društvo v Slov. Krajini. I gda sam sprevidio namen i cio društva, sam je taki razpustio. Tak delajte vsi, šteri se čutite za kalolijance. Mladina, dečki i deklet, vaša naloga je, da delate v naših katol. društvaj, pa te širite i ta so: prosvetna društva, fantovski odseki pa dekliški krožki. V takših društvaj dobite dosta lepoga pa poštenoga razvedrila, največ vredno je pa to, da so tudi strogo verskoga katoličanskoga duha. Tudi vam, stariše, polagam par reči na srce. Pazite v kakšem društvu se nahaja vaš sin i vaša hčerka, vaša dužnost je, da nedovolite za vstop v kakšokoli društvo. Mesto za vašo deco je samo v naših katoličanskih društvaj. Zveza kmečkih fantov i deklet ne za katolič. mladino. G. J.

Čudna navada. Pisec teh par vrstic je meo že večkrat priliko, gda je hodo skoz naših vesnic, viditi čudno navado. Kda sem šo, ali peški ali z potačem, skoz ves, me vseli napadajo deca z kamenjom pa z grdimi rečmi. Pa ne samo ravno mene, nego vsakoga. Proso bi stariše, učitelstvo, da pazijo na deco, ka dela po cestaj.

Vančaves. V zadnjem časi se boža dekla, smrt, pogosto oglašja v našoj vesi. Pred preminočo nedelo se je pali oglašila pri našem največšem posestniku i dolgoletnom občinskem odborniku, Bagolo Franci pa vzela s sebov ženo, Marijo. Pokojna so bili jako delavna i skrbna ženska. Dočakali so starost 65 let. Na zadnjof poti ji je sprevedila velika vnožina naroda. Pokojnoj naj bode smileni Jezus pravičen sodnik, ostalim naše sožalje.

Naročite si Sveto pismo. Žišla sta znova dva zvezka Svetoga pisma i to novi zakon. Knigi sta jako poceni. Cene Sv. pisma n. z. I. del (Evangeliji in Apostolska dela) broširano 8 din, v celoplatno vezano 12 din. Sv. pismo n. z. II. del (Apostolski listi in Razodetje) broširano 8 din, v celoplatno vezano 12 Din. Oba dela skupno (ves novi zakon!) v celoplatno vezano 22 din, v usnje vezano, zl. obreza 48 din. Naroči se na naslov: Škofijski ordinariat v Ljubljani, Uredništvo Novin in Mariji-

„Mi pa smo tak trdi bili z Lizikov! Zasluplenci! Zavolo jezika Salajove Manke. Ti se vidi, da má laž kratke noge.“ je pravo sosid.

„Več treznosti pa pameti, pa vsega toga ne bi trbélo.“ je rzsodo stari Senček.

Štrto leto po tom je mladi bogoslovec Janček iskao nekaj v prečnjeki svojega stola i pri tom njemi je prišlo v roké pismo, pisano z nekliko kmečkimi slovami. Odpro je je i vido je, da je bio pozdrav od Lizike i njenih sodelavcov za novo leto. Oči so njemi brodile po napisanom papiri i prebirale preproste prirsčne reči: Dragi Janček!

Že dugo sam ti kanila pisati, pa sam ne mela Tvojega atresa. Rada bi Ti napisala par reči. Velko veselje je občutilo moje srce, gda sem zvedila, da si se za trdno odločo za te sveti red.

Kelkokrat si zmislim na mladostne dneve, štere smo preživeli vkup v domačoj vesi. I kakši so bili? Bili so nam kak sen, podoba z mladosti, a šli so prehitro od nas, odbežali so i ne povrnejo se nikdar več nazaj. Pri tom rada pozabljam na to, da so bili to zaistino trpljenja puni dnevi, posebno za mené. Pa itak sam vse to prestala, ne sam se protivila, vsakšo lagojo reč sam požrla za tisto srečo, ki sem jo vživala s tebov. Vse, ka je kalilo najno srečo, je že daleč i sam na vse pozabila. Samo, ka je lepoga, nemrem pozabiti i kak svetla zvezda mi svetijo tisti trenutki v žalostnih vóraj.

Pa itak, če poglédnemo naše dozdajšnje življenje, ka vidimo?

Vse se je že spremenilo. Mi, ki smo bili Tvoji vrstniki, merimo te šörki svet. Ti si se pa odločo za tvoj duhovni stan, v šteroga Te je

pozvao Jezus sam. Eh, Janček, če si zmislim na dom, mi joče srce i si želem vsikdar nazaj v domači kraj. Ne najdem ti tistoga pravoga veselja, kak sam ga mela doma. Na priliko zdaj, na božične svetke, gda se vsakši človek veseli i srce za istino občuti sveto noč pa svete dni, a tu v tujini jih ne najdeš. Ne čuješ tak lepoga spevanja kak v domačoj cerkvi. Nega zornic, nega nikaj, ka bi človeki nadomestilo domačo preprostost. Pa jaz zavupam v božo Vsemogočnost, štera me bo krepila pa razveselila, če pridejo gda nad mené zalostne vóre. Glavno pa je to, da smem iti vsakšo nedelo k svetoj meši. Mislim, da je s tem dosta povedano. Ovak mi ide, dobro. Služ mam dober i ljudje so tudi ne preveč božni.

Jako me veseli, Janček, da Ti postaneš duhovni pastir. Kak si srečen! Premisli, kak žmetni so naši živlenski dnevi, gda moremo iti po sveti i tak potepemo svojo mladost po toj nemilof Franciji. A ti se pa lahko pripraviš za celo svoje svetniško življenje i si lepo skrbiš za večnost. Tudi za mene, kelko si mogoči, moli pa prosí, da se ne pogubim.

Vesela bom, Janček, če bom ednok vidila Tebe v tom svetom redi zaistino zadovolnoga pa srečnoga. Vsa sreča naj Te obkroža i Tvoje pozvanje naj Ti sveti kak zvezda. Tudi moja molitev Te večkrat sprevaža i naj Ti pomaga bar telko, kak mali posvet v kmici.

Zdaj Ti pa pošilam z tujine tople pa prirsčne pozdrave pred Tvoje oči. Želem Ti srečno, veselo, blaženo pa zadovolno novo leto. Boža roka naj Te vodi po Tvojoj novof poti.

Tak bodi pozdravljeni od

Lizike.

Konec.

Betežni na pljučaj.

Jezeri že ozdravljeni!
Zahtevajte včas knigo od moje
nove umetnosti
prehranjivanja,

ki je že mnogokoga rešila. Ona more poleg vsakšega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje i kašeo henjata, žmeča tela se zviša i po poapnenji bolezen s časom prestane.

Istinski možje

zdravniške znanosti potrjujejo prednost te moje metode i jo radi priporočajo.

Kim prve začnete z mojim načinom prehranjivanja, tem bokše je.

Ščista brezplačno

dobite mojo knigo, z štere bodeite črpali vno go koristnoga. Ar ma moj založnik samo 10.000 kom. za brezplačno razpošiljanje, pišite včas, da te se tudi vi lahko računali med tiste srečne.

Zbirališče za pošto:

Ernst Pasternack, Berlin. S. O., Michaelkirchplatz 13. Abt. Z. 527

Poučen izlet lendavskih vinogradnikov in sadjarjev.

V nedeljo dne 1. okt. 1939. je vinarska podružnica iz Lendave ter vrtnarska in sadjarska podružnica iz Lendave priredila pod vodstvom gg. D. Taša, šol. nadzornika D. Tratnjeka in sres. kmet. referenta ing. M. Peter-nela poučen enodnevni izlet v okolico Kapele in G. Radgone. 50 vinogradnikov in sadjarjev iz našega sreza je krenilo zjutraj zgodaj na pot, da si ogleda vzorne nasade vinogradov in sadovnjakov v naših lepih slovenskih goricah in se pri tem spozna, kako tamkajšnji ljudje živijo in kmetujejo. Najpreje so se ustavili na kmet. šoli v Rakičanu. Sam g. ravnatelj šole ing. F. Mikuš je vodil izletnike in razkazal vse kar je zanimivega za kmetovalca na šoli in posestvu. Z ogledom šole so bili vsi izletniki prav zadovoljni. Res je ta novi banovinski zavod našemu ljudstvu in kraju v velik ponos, saj služi le njemu v povzdigo in izobrazbo. Po prirsčnem slovesu na šoli so se izletniki odpeljali proti Petanjcem na Muri. Tam so si ogledali graditev mosta preko Mure. Ta nova zgradba, s katero je pokazala banovina ponovno veliko skrb in smisel za našo Slovensko krajino, je napravila na izletnike nepozaben utis. Nato pa so se podali kmetovalci v zdravilišče Slatino Radenci. Tam so si ogledali vse zdraviliške naprave, vrelce kisle vode in naprave za polnjenje te vode v steklenice. Tudi to se je dopadlo vsem izletnikom. Ogledali so si nato še park in lepo cerkev v njem, nato pa se podali na Kapele. Pogledali so vinograde ban, trsnice in drevesnice. Tam so imeli naši vinogradniki priliko videti dosti lepoga, predvsem vzorne vinograde in trsnice. Pri pregledu teh nasadov se je vsak naučil marsikaj poučnega in koristnega. Po ogledu stare in znamenite cerkve na Kapele so občudovali lep razgled po naši dragi slovenski zemlji.

Popoldne so pod vodstvom odbornika gor.-radgonske vinarske podružnice g. Križanca iz G. Radgone izletniki peš prehodili gorice od Kapele do G. Radgone. Nepopisne vtise so odlesli iz goric na Radenskem vrhu, na Jančevem vrhu, na Orehovem vrhu in Orehovici. Ogledali so si lepo pos. Kode-lič in vzorne nasade vinogradov g. Jurše iz G. Radgone, kjer so bili prav gostoljubno sprejeti in pogosteni. Kasno popold. so prispeli v G. Radgono, kjer so si ogledali kraj in vzorno posestvo g. Ciotar Bouviera.

Proti večeru pa so naši izletniki vračali proti domu v dobrem razpoloženju in veselju, da so videli toliko lepoga in poučnega. Vsi izletniki so hvaležni vsem onim, ki so pripomogli, da je ta poučen izlet lendavskih vinogradnikov in sadjarjev uspel tako zadovoljivo. Željajo pa si tudi vsi, da bi se te izleti vsako leto vršili v razne kraje, da se tako kmetovalci na ta način upoznajo z lepotami naše domovine in se pri tem tudi naučijo mnngo koristnega za svoje delo na domači kmetiji.

Pošta.

Pintarič Anton, Petanjci. Novine Kodila Jožefa so prišle iz Nemčije nazaj s pripombam, da je odpotivao, javite nam njegov novi naslov. Gjörköš Štefan, ferme Hennequinerle, iz Gomilic. Fotografijo z motornim kolom smo prejeli. Objava košta 50 din. Prosimo te znesek, kda ga dobimo, damo kliše napraviti i ga objavimo. Na letos je eše duga za Novine i M. list 15-75 din. Geder Joško, Vančaves. Do novoga leta deli vsem kak dozdej, k novomi leti lejko majo na svoj naslov, ki tak želejo. Na konci leta ne bomo spreminjavali. Kodila Jožef, Remingsheim Kr. Tübingen, Nemčija. Naročnina Novin ne eše plačana. Kelko i kak trbe pošilati peneze v domovino, najdeš točno napisano v Novinaj od 1. oktobra. Kreslin Matilda, Eichhorst Javi nam, če dobiš Novine na poslan naslov.

Ki ma k odaji kovačko šker, naj javi STANKO KALMANI, Žižki 68., p. Črensovc.

Angleška bojna ladja „Royal Oak“ potopljena.

Pred 25 leti zgrajeno angleško bojno ladjo Royal Oak, štera je nosila 29150 ton — edna tona deset metrov — i vozila na vóro 42 i pol kilometra, je nemška podmornica potopila. Duga je bila 189-1 m, široka 31-2 m, v morji globoko 8-7 m, nosila je 28 topov, dve torpedni cevi i nad jezero vojske. Mrtvih i teško ranjenih je vekše število vojakov. — To podmornico i še dve dru-giji nemškivi so angleške ladje potopile. Rešenih je 414 vojakov.

Rusi na slovaško-madarski meji

Ruska vojska se zbira na slovaško-madarskoj meji. Namen zbiranja boljševičkih čet je neznan.

Med našimi sezonskimi delavci v Jugoslaviji.

Ivan Škafar:

Na Karadjordjevo.

Sončna je bila pot z Viček salaša nazaj v Kulo in od tu naprej z vlakom do Nove Palanke. Zopet ob Donavi. Na desni strani se dviguje Fruška gora. V župnišću najdeš gostoljubni dom. Na dan sv. Antona Padovanskega se po sv. maši zopet napotim peš po trdi kameniti cesti — proti Karadjordjevu. Dolgo se vleče pot. Naglo stopam. Dohitim starejšega moža, krepkih kosti. Zgovoren je. Po par besedah že preide na hrvaško vprašanje. Seveda. Hrvat je. Navaden obrtnik — ključavničar z mogočnim zaupanjem v Mačka in — radio. Kar radio pove, je zanj stoprocentna resnica. Proroškega duha. Dejal je, da se hrvaško vprašanje mora v kratkem rešiti, če ne, bo prepozno. Naša delavska socijalna zakonodaja, da je za nič. Še bolj bedne so delavske plače. Posebno za poljske delavce. Čudovito hvali delavske razmere v Nemčiji in zakaj ni pri nas tako, me stalno sprašuje. Sam da služi samo sedem (!) dinarjev na uro. V Nemčiji bi služil 20 din itd. Ob slovesu mi toplo stisne roko in pravi: „Gospod, kakor me tu vidite, verujte mi, če ne bodo Srbi sedaj pametni in ne bodo pristali na sporazum, bo še prej kot v dveh letih vse tu Hitlerjansko. Takrat se spomnite na to, kar sem Vam zdaj povedal!“

„Odkod neki jemlje to modrost,“ sem si mislil, ko sem sam korakal naprej proti državni ergeli. Košate črešnje se rdečijo ob poti v bogastvu sočnih sadov. Še malo, in si na ergeli (vzrejevalnica konj). Zagledaš množico konj, ki se od nekega pripodi. Nad vse prisrčno te sprejme upravnik. Je zelo inteligenčen in gostoljuben gospod. Tu je zaposlenih okrog 115 delavcev. Delali so na dveh krajih. Plača se delavcem vse v naturalijah: v zrnju. Nekateri delavci imajo še denarne nagrade. Upravnik je zelo zadovoljen s prekmurskimi delavci. Delavci pa tudi z njim. Saj je do njih res očetovski.

Hitro ti poteče čas in se ti zopet mudi na vlak.

Poleg Kamendina v Beograd.

Vlak proti Novemu Sadu. Ob obeh straneh proge bogata polja. Zelo mnogo je lanu in kornopolj. Nek prijazen Švab ti razlaga z nemško točnostjo delovanje njihovih gospodarskih zadrug v Bački. Te so ogromnega pomena za njih gospodarsko življenje. Zanimivo ga je poslušati. Ves živi v svojem zadrugarstvu. Je zelo uslužen. V Novem Sadu me je spremljal skoraj do župne cerkve. Novi Sad je važno kulturno, gospodarsko in vojaško mesto.

Na drugi dan zopet z vlakom do Pašičevega in nato peš proti Kamendinu. Na zadnjem koncu poti me dohiti voznik, ki je bil ravno s Kamendina. Povabi me na voz, ko mu povem, kam grem. Tako sem kmalu izstopil pred upravnikovo hišo. Ta me zelo sprejme in se nato skupno peljeva na polje k delavcem. Okrog sto jih je. Obirajo grajšček. Počakam do večerje. V temni baraki imamo „sestaneke“. Začne deževati. Iz Novega Sada pridejo težki tovorni avtomobili. V blatu in dežju nalagajo delavci grajšček, kajti ta mora takoj naprej v N. Sad, v tovarno, kjer se konservira.

Toda, blatna in pozna noč je, ko se z enim, izmed tovornih avtomobilov peljam do Novega Sada. Par ur je treba čakati na vlak in nato z njim proti Beogradu. Kmalu se začne daniti. Nekaj časa nas spremlja široka Donava. Bledikasta prosajajoča svetloba se srebrno odsvita v

njenih žuborečih valovih. Polagoma se prelivajo valčki v rožnato rdečo barvo. Čudovito lepo. Pa že zapuščamo Donavo in se zajemo med žitna polja, na katerih že zreli ječmen vabi žnjece. Z jutrom smo v Beogradu. Četrtek je.

Zopet v Banatu.

Poljedeljska in gozdarska fakulteta v Zemunu ima obsežna polja na levi strani Donave, torej že v Bački. Čez ta polja se je še pred leti razlivala voda Donave, pa so ji z močnim napisom odkazali ožjo strugo in ji tako iztrgali veliko hektarov zemlje. V Zemunu, kamor sem iz Beograda prispel z cestno železnico, sem kmalu našel lepo fakultetno stavbo. V veži vse polno akademikov in akademikinj. Najbrž so izpiti. Povedalo se mi je, da se delavci nahajajo na drugi strani Donave. Kmalu sem se zato z lično ladjico peljal čez široko Donavo. Z mano se je peljal tudi mladi asistent na fakulteti. Študiral je tudi v Sloveniji in sicer mlekarstvo. Za to panogo se specializira. Razlaga mi geološki nastanek tal okrog Beograda in Zemuna, na katerega se nama odpira vedno lepši razgled. Tudi o fakultetnem posestvu, na katerem delajo naši delavci, z navdušenjem pripoveduje: kako je nastalo in kaj vse še imajo v načrtu. Tik do nasipa na oni strani se peljamo. Kajti Donava je zelo narasla. Delavci, okrog 28, so doma. Na njivah se ne da delati, radi obilice dežja prejšnjega dne. Nova poslopja naglo rastejo iz tal. Polja okrog so nad vse rodovitna. Delavci so z zaslužkom zadovoljni, posebno, ko delajo v akord. Kmalu se je treba vrniti preko Donave in Zemuna nazaj v Beograd. Zdaj mi je že dobro znan. Pri šolskih sestrah, kjer sem zjutraj maševal, se poslovim in že moram hiteti zopet dalje: na pančevski kolodvor.

Na svojem potovanju okrog Novega Vrbasa sem namreč izvedel, da se nahaja še ena skupina naših delavcev v Banatu, in sicer ne daleč od Čoka v Padeju. Sicer jih je le okrog 25, a se jim bolj slabo godi. In te sem sedaj namenil obiskati. Bi jih že prej s Čoke, pa na svojem seznamu, ki sem ga prejel od borze dela, tega kraja ni sem imel. Kmalu me vlak odpelje čez znameniti pančevski most. Dolga bo vožnja čez celi Banat. Enolična ravnina in široke poti. Večeri se že, ko izstopim v Padeju. Na obzorju na raznih krajih štrli iznad ravnin visoki stolpi cerkv. Še ena značilnost: mlini na veter. V vasi sprašujem, kje se nahajajo delavci. Da so kake pol ure daleč na neki pristavi. Po blatni poti se podam k njim. Polja naglo tonejo v mrak in temo. Delavci so menda ravno odvečerjali, ko sem prišel. Vodi jih star možek. Lep je bil ta naš sestanek. Kot Nikodemov v sv. pismu se mi je zdel. Nato nazaj na postajo. Krasno zvezdnato panonsko nebo. Žabe so pridno regljale, in komarci mi zvesto godli okrog ušes svoj mili „Tin, tin“. Po polnoči je prispel moj vlak, iz katerega sem zjutraj, v petek, izstopil v Subotici. Zopet Verenov gost v frančiškanskem samostanu. Popoldne sem se znova pozdravil s Horvat Petrom na Kneževem v Belju. Bal se je že zame. Saj sem skoraj dva tedna potoval po Bački in Banatu.

AJDOV MED, med v satovju in prazno satovje ter cele orehe kupuje
MEDARNA Ljubljana, Židovska ul. 6.

Vsi na pomoč!

(Misijonska nedela.)

„Prositi Gospoda žetve, da pošle delavce v svojo žetvo“. (Mat. 9.)

„Bratje, molite za nas, da bi se reč boža razširjala i povečevala“. (II. Tes.)

„Molite raznovrstne molitve i v vseh časih prosite v Duhu pa ravno zato ostanite v popolni stanovitnosti i v prošnji za vse „svete“, še posebno za mene, da se mi poaeti reč, da odprem svoja vüsta i da srčno oznanjam evangelijsko skrivnost“. (Ef. 6.)

„Molite tudi za nas, da nam Bog odpre vrata reči, da bomo oznanjali Kristušovo skrivnost“. (Kol. 4.)

„Prosim vas, bratje, po Gospodi našem Ježuš Kristuši i po lübezni sv. Düha, da mi pomagete v svojih molitvah pri Bogi“. (Rim. 15.)

Veliki misijonar sv. Franc Ksaverij je tak prosil svojega tovariša Marcialasa: „Moli Boga za mene i priporoči deci, da tudi oni molijo za moje pri Bogi“. Veliki kardinal Lavigerie, oča nesrečnih afrikanskih lüdi, je tudi jako dosta dao na molitev za misijone. V svoji škofiji je postavil samostan za karmeličanke, štere znamo, ka jako ostro živejo i dosta molijo. Te redovnice so bile s toga namena pozvane na Kitajsko pa v Indijo.

Skoro zgrozilo bi se človek, gda čuje, da je na sveti izmed 2000 milijonov lüdi samo petina katoličanov. Štiri petine človeštva še vzdihava v smrtnoj senci nevere ali krivoverstva. Kak je mogoče, da je našlo v skoro 2000 letih po Kristuši komaj okoli 400 milijonov lüdi pot do prave Cerkvi? Ve pa je vendar edna kaplica Gospodove krvi vredna teliko, da zadosti za odrešenje celoga sveta. Odked potem navidezno tak mali uspeh?

S tem pitanjem se doteknemo velike skrivnosti od bože previdnosti. Vzrok, zakaj toliko narodov še ne prišlo do prave vere, ne morebiti to, kak da bi Bog šteo nešterne narode izključiti od prave vere, nego to, da je Bog najšeo med kristjani tak malo sodelavcev, ki bi šteli nesrečnikom prinesiti sadove odrešenja. Delovanje bože v kralstvu milosti je spodobno nje-

govomi delüvanji v naravi. Kak je to? Gledajte!

Bog šče, da mi rabimo obлеко, živež i drugo, ka nam je potrebno za življenje. Toda On nam teh reči ne davle naravnost, že pripravljenih, napravlenih. Bog je samo naravi dao postavu, zemlo je obdaro z rodovitnostjo, rastlinam je dao rast, lüdje pa morajo zemlo sami obdelavati, pridelke spravlati i pridelavati. Boža vola je tudi, dase včimo znatnosti pa umetnosti. Toda On šče, da se včimo eden od drugoga i da se vsaki zraven pošteno potruditi.

Ravnotak je pa tudi boža vola, da pridejo vsi lüdje, do spoznavanja istine i da se zvečlija. Toda lüdje morajo ž Njim sodelüvati, da se spuni njegova vola. To sodelüvanje je za lüdi same tak veliko odliküvanje i tak sveta dužnost, da Bog rajši pripusti, da se sveta vera pomalejširi, kak da bi človeki vzeo to sodelüvanje.

O, če bi lüdje zmerom sodelüvali pri tom velikom deli! Če bi ne bilo nikših učitelov krivih ver: nikšega Arija, nikšega Luter Martina, nikšega Trubara i če ne bi sovražniki boži vničili teliko cvetočega misijonskoga dela, bi ne bila prišla do istine samo edna petina človeštva, nego sigurno že štiri petine!

Toda tudi zdaj moramo praviti: Če ne bi bilo sv. Frančiška Ksaverija, Petra Klavera, Friderika Barage, Ignacija Knoblehara i teliko drugih misijonarov, ki so se tak nevtrüdlivo borili za razširjenje prave vere pa se ešče dnesden trüdiyo, bi bilo število vernikov vnogo menše.

Teliko je teda odvisno od „delüvanja človečega“. To je prvo, ka si moramo zapomniti pa vpoštevati. Drugo pa je to: Mi vsi moremo i moramo sodelüvati.

Čeravno nemremo iti sami v dalnje kraje, moremo pa podpirati misijone znabiti s penezi. Brezi materialne pomoči se misijonari težko giblejo. Edno pa zmoremo vsi: Z molitvov sprostiti nevolnim poganom milost božo, ar tudi za misijonsko delo vala tisti pregovor: „Prazno je delo brezi žegnja z nebes!“ R. J.

V premislek vsem!

Najveksi misijonar, sv. Frančišek Ksaverij, je pisao iz Indije v domovino: „Strašno je, kak ogromno število düš po vašoj krivdi zgübi nebesa!“

Papovje, škofje, dühovniki, svetcki pozivlejo na misijonsko delo, misijonari prosijo pomoč, 1000 milijonov poganov želno stegüje roke po dühovnom krühi, pa nega človeka, da bi jim ga delio.

Nad 26 jezero misijonskih sester je zapüstito dom i vse udobnosti, zato, da pomagajo širiti Ježušovo vero. Toda so še milijoni nesrečnih žen po sveti, ki siromaško živejo i v obvüpi vmerajo, ar ne vejo, da je tudi za nje Žena rodila Odrešenika.

Kelikokrat čtemo, da prihajajo pagani misijonara prositi: „Pošli nam dühovnika, ali pa nam daj bar katehista!“ Misijonar pa jim mora odgovarjati: Nemrem! Nemam lüdi, nemam penez, nemam nikaj!

Ali ste že čüli strašne številke: Vsaki den vmerje 130 jezero lüdi! Med temi je 80 jezero nekrščenih! Vsako minuto stopi pred sodbo božo 50 poganov! 1000 milijonov lüdi ne pozna Ježuša, Marije, vstajenja, nebes!

Vsako naše delo za misijone nas bo približalo k prestoli Kristušovomi, k plačili apostolov i misijonarov, ar delo za misijone je posebi poroštvo za zvečljanje.

„Vsi verniki se morajo zavediti, da so po božoj zapovedi düžni misijone podpirati. Bog je najpre zapovedao bližnjega lübiti, ta zapoved nas veže tembole, kem vekša je bližnjega stiska... Düžnost lübezni do Boga nam tudi nalaga, da h Kristuši pripelamo düše, za štere je On prelejal svojo krv“. Pij XI.

Tudi Vi pošlite

oglas od Vaše tvrdke

v kalendar „Srca Ježušovoga“, štiri izide v 5000 izvodaj i uspeh je siguren.

Ne skrbimo samo za zimo, temveč za bodočnost!

Z polj in travnikov, iz sadovnjakov in vinogradnikov bodo kmalu izginili vsi pridelki. Iz štal in hlevov je izginilo marsikatero živinče. Tako se godi vsako jesen. Kašče, kleti, škedenji se polnijo, hlevi in štale pa praznijo. To je priprava za zimske mesce, ko je za razne potrebe več izdatkov, ko prejemkov. Gospodarji, ki se za zimo ne bi pripravili, bi bili nespretni, ali brezbržni; nepravilnost bi imela zle posledice za njih in njihove družine.

Kakor v jesenskih dneh mislimo na zimo, tako bi moral vsako v teh dneh in sploh vedno misliti na bodočnost ter od dohodkov, ki jih ima, en del porabiti za to, da sebi in svojim vsaj deloma zmanjša skrb na stara leta in za slučaj smrti. To doseže, če se pri „Karitas“ zavaruje za starostno oskrbo ali posmrtnino — ali za oboje. Že desetletja so to storili in na stotine jih dela isto mesec za mescem. Zavarovanje je zlasti v teh negotovih dneh važno, ker četudi je svetovni položaj tako zapleten, da danes ne vemo, kaj bo jutri, je popolnoma gotovo to, da bo „Karitas“ vedno jamčila za izplačilo zavarovalnim.

Obrnite se čim prej na zastopnike „Karitas“ ali na vodstvo „Karitas“ (v Mariboru, Orožnova u. 8.) in sklenite zavarovanje. Ne bo vam žal. Zavarovalna polica „Karitas“ bo vedno predstavljala vrednost, na katero boste smeli računati.

„Karitas“ ima skoraj v vsaki župniji zastopnika, v Slov. Krajini pa sta glavna zastopnika: ga Jožica Skalar v M. Soboti in Zver Jožef v Črensovcih.

pon plevanoš i Marija naj ostanen pri vas i eti pri nas, či tak, ka smo vredni mi velki grešniki, štiri proti neprijatelji idemo. Da bi Bog to dao, ka bi se samo ednok ešče mij z očmij vidili i z ričmij gučali Amen.

Pisma vojakov iz Slovenske Krajine,

štera so v svetovnoj bojni pošilali uredništvu Novin.

Ta večjezna pisma so dokaz tiste povezanosti, štera je obstojala med Novinami i našim narodom i štera je rodila našo slobodino.

Kavaš Štefan, M. kir. hon. nehéz tábori tüzezred 4 üteg. Tábori pósta 422. Falen bojdi Ježuš Kristuš. S tem njim začnem pisati par reči, s šterimi njim lepo zafalin na Marijini listaj i na Novinaj. Dosemao so mi fala Bogi vsaki teden prišle pa Marijin list tudi. Šterim se radüjem, ka mam kaj pobožnoga četi, ovak bi tak fertik bio nad Vogri. Nikaj dobra nega lü, da je ves svejt vküp zmešani. Ešče nesam vido dühovnika eti, ge sam jaz. Naj bo z Bogom, naj mi samo Sice Ježušovo pomaga, blažena Devica Marija, ka se oslobodimo te moke. Trpeti moremo, dokače je boža vola. Ježuš je več trpo za nas kak mi grešniki. Da smo vsi velki grešniki, to si nanč ne vüпам misliti, ka ne bi bilij. Na dale njim otpišem, ka njim te tri korone pošlem na podporo Marijinoga lista i na Novine, dve koroni pa na samostan, gda bom mōo, bom poslal več. Zdaj pa z Bogom naj ostanejo, pa Bog njim lepo plati na trüdaj, ka mi pošilajo te pobožne reči. Bog ji naj obdrži vu zdravji.

Žitez Ivan, 48. regiment, doma iz Male Polane. Pozdrav z srca lübezni, štiri je pisani leta 1915. februara 25. dneva. Falen bojdi Ježuš Kristuš i tak

jij lepo pozdravim kakti svojega dobroga dühovnoga pastera i naj vam Bog sto i stokrat plača za vse vaše trüde, štere eti v našoj Slovenskoj Krajini mate. Tak me je genola ta velka pobožnost, štera se je opravljala leta 1914. decembra 8. dneva i nadaljavala do 16. Tak smo edno 10 lejnico dokončali i začnoli smo drugo 10 lejnico častiti blaženo Devico Marijo. Da je pa v velkoj nevarnosti ta naša lüba domovina, ka je neprijatela 33 krat telko kak nas. Te se pa mi moremo ta obrniti, ge je pomoč najveksa, blažena Devica Marija, ona nas reši rok neprijatela. Je san zaj že 4 mesece v špitai v Pragi, 3 mesece san pa bio na bojnomo poli i fala Bogi blaženoj Devici Mariji, nej sam plazerani bio, ovak me je Bog pohodo z betegom. Tak to jim želen gospon plevanoš, Bog jim daj, da bi ji to moje malo pozdravljenje, kakti dobroga dühovnoga pastera, kak v najjakšem zdravji i veselji moglo gori najti. I tak zaprem svoje malo pijsmece, štero san svojov trepetajočov rokov pijsao. Na tretjem kraji pa dokončam to svoje malo pijsmo. Pa nikaj mi naj ne zamerijo, či san ge kaj sfalo ka sam nej tak spored napijsao. Z Bogom naj ostanejo oni, gos-